

Szerednyey Béla

Komolyra fordítva a szót: Péterrel nem bánt mostohán a Madách Színház, ezt egyáltalán nem mondhatjuk: ő volt hosszú-hosszú éveken, évtizedeken át a színház egyik vezető művésze, a hátán hordta a színházát és nagyon kevés színésznek adatik meg az, hogy hirtelen beteszi őt Ádám Ottó egy olyan társulatba, ahol Mensáros László, Kiss Manyi, Pécsi Sándor, Tolnay Klári, Márkus László, Balázs Samu játszott... Hát ott megfelelni?! Mert igenis meg kell felelni, s ő ezt huszonhárom éves kora óta csinálja! Neki meg kellett felelni a kollégáknak maga körül, meg kellett felelni a sajtónak, meg kellett felelni az elvárásoknak, meg kellett felelni a közönségnek... És elsősorban annak kellett megfelelni, aki e színészóriások közé tette Huszti Pétert.

– Ádám Ottóra gondol?

– Igen, de én azt nem érzem, hogy ez Ádám Ottóban megszemélyesíthető! Én azt gondolom, hogy... – miben hiszünk? Isten tette őt oda? Vagy a kozmosz tette őt oda? Vagy az ő csillagzata odavitte őt?

Ő oda került és ennek ő rettenetesen jól megfelelt! Ahogy én ezt – nagy tudományosan fogalmazva – távolról látom... Én egy ilyen „közelről és messziről néző kolléga”-ként nézem őt és – nézek föl rá... Nem tudok le-, se középre – én föl tudok rá nézni!... Mind a mai napig... Tudja, én körülbelül ismerem Pétert, mert ő egy bika-szülött, én pedig erősen bika-orientált vagyok. Ezért nagyon sok közös hangunk van, akár együtt játszunk, akár ő rendez engem. De mindig nézem a szemét: ha esetleg nincs jókedv, nem erőltetek semmilyen helyzetet. Hm, jókedv! A *Komámasszony, hol a stukkerben* valamelyik próbán bementem a színpadra s mondtam: majd ha jókedv lesz, akkor itt én akarok majd mondani valamit. Ezen Péter azóta röhög; akkor, ott, azt láttam a szemén, hogy most nem alkalmas a pillanat. Ez a fantasztikus: ahogy nézem őt az életben, az ő hihetetlen csápjait az emberek felé – hát úgy bánni emberrel, színésszel, ahogy ő bánik, nagyon-nagyon kevés kolléga tud és nagyon-nagyon kevés rendező tud...

És itt jön az ő rendezői „múltja”. Bárki kollégával beszélek erről, azt mondják: imádnak vele dolgozni! Nagy szeretet lengi körül az ő rendezéseit s ettől úgy – „megemelkedik” a produkció... Ő rendezőként a színésze felé olyan, hogy: „nézem a színészem szemét, nem akarom megbántani, nem akarom megalázni, mert pontosan tudom, hogy ő tudja, hogy mit akar, én is tudom, mit akarok” – és szépen, lassan, kiskanállal adagolja az instrukciókat. Nem vár olyat a második próbán, ami már premier-kész, hanem azt mondja: majd, majd, majd, majd, majd, ezt úgy csináld majd, hogy... Ő úgy rendez, hogy nem akar üzenetet átadni. Elővesz egy darabot, amelynek ugye van egy saját üzenete, amit megírt az író és Péter ezt az üzenetet akarja közvetíteni és azt akarja, hogy mi, színészek is szeressük ezt az üzenetet közvetíteni... Nem talál ki marhaságokat a próbákon, hanem célorientált és rettentően türelmes!!! Politikamentesen szeretném, hogy értse: ő – nyugodt erő.

Én már azt is tudom, mikor nem tetszik neki valami: akkor neki van egy olyan... – ezt most nem árulom el, amikor olvassa, akkor majd utána megkérdezi... Van egy pótcselekvés-rendszere: amikor csinálom a darabot és Péter tudja, hogy most valami nem jó, de nem akar szólni, mert azt is tudja, hogy majd jó lesz! De nem tudja magában visszafojtani ezt a hangadást, ezt a pótcselekvést és mozdulatokat, mert közben türelmetlen ő is, bár ezt sosem adja az ember tudtára. Akkor leírja az asszisztens és átadja. Szóval ez a türelmes-nyugodt erő, ez viszi előre ezeket a produkciókat! Mert, akik benne vannak a rendezéseiben, azok először is rettenetesen szeretik egymást, szeretik a feladatokat, a munkát benne és szeretik őt magát, Pétert, akinek rendezői instrukciói ott vannak a fülekben, agyakban az előadások alkalmával is...

Ő olyan, hogy a próbafolyamat alatt, annak első felében elmondja neked, hogy mit vár el tőled – majd! Mert a színész nem tud a negyedik próbán nüanszokra figyelni. Más kollégáktól, más színházakban már esetleg a negyedik próbán kérnek olyan finomságokat, jellembeli, gesztusrendszerbeli finomságokat, amit majd

a főpróbákön kellene hozni. Hát az ember örül a negyedik próbán, hogy na erre a székre kell leülnöm, vagy: arra a végszóra most felállok és kimegyek – hol is? – ja, a második járásba a rendezői jobbon... Először a helyzeteket teremti meg az ember a színpadon, amiben jól érzi magát. Mindent meg lehet csinálni, le lehet kottázni: ide állj, oda állj; csak akkor gépies lesz, nem ő alakítja a szerepet, hanem egy marionett-figurát lát a néző.

Befejezésül hadd térjek vissza a személyes emlékekre: Husztival *Az Isten pénzében* együtt játszani, az egy ünnep mindig... Azt kívánom neki – meg persze magamnak is –, hogy még nagyon sokszor találkozzunk! És nem csak *Az Isten pénzében!*...

Isten éltesen, Péter!

Dr. Urbanek Jánosné

Nagyon szeretem Huszti Péter művészetét – ez az első, ami eszembe jut, ha a nevét olvasom újságban, színlapon, bárhol. Sajnos az egészségi állapotom már több mint tíz éve nem engedi meg, hogy színházba menjek, de annak idején rendszeresen jártunk férjemmel pl. a Madách Színházba is.

Engem Huszti Péter hangja fogott meg, a hangszíne: egészen különleges, szinte simogató – hogyan is mondjam? Tóth Árpádtól, a költőtől kell kölcsönvennem egy versének címét: „Lélektől lélekig” hat az ő hangja.

Csak közhelyeket mondhatok: egészen kiváló színésznek tartom Huszti Pétert Piros Ildikóval együtt és boldog vagyok, hogy egy ilyen művészházaspár így egymásra talált, hogy így kiegészítik egymást és hogy így együtt maradtak.